

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Kuha, Miia

Title: Yhteinen menneisyys, erilaiset tulkinnat? -hankkeen pääteos ilmestynyt

Year: 2024

Version: Published version

Copyright: © Kuha 2024

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Kuha, M. (2024). Yhteinen menneisyys, erilaiset tulkinnat? -hankkeen pääteos ilmestynyt. Pohjolan historiankirjoitus : tiedeblogi Suomen ja muiden Pohjoismaiden historiografiasta, 16.1.2024. <https://pohjolanhistoriankirjoitus.blogspot.com/2024/01/yhteinen-menneisyys-erilaiset-tulkinnat.html>

Pohjolan historiankirjoitus

Tiedeblogi Suomen ja muiden Pohjoismaiden historiografiasta - ISSN 2737-1948 / CC BY

[Etusivu](#)[Blogi & toimituskunta](#)[Kirjoita blogiin!](#)[Historiografista tutkimusta](#)

16.1.2024

Yhteinen menneisyys, erilaiset tulkinnat? - hankkeen pääteos ilmestynyt

Miia Kuha

Jyväskylän yliopistossa viime vuosina toiminut, professori Petri Karosen johtama ja Koneen säätiön rahoittama tutkimushanke *Yhteinen menneisyys, erilaiset tulkinnat: Bibliometrinen ja kvalitatiivinen analyysi varhaismodernista Ruotsin valtakunnasta Ruotsin ja Suomen historiografiassa 1860–2020 (Hirsu)* on julkaissut tänä syksynä pääteoksensa. Brittiläisen Routledgen kustantama englanninkielinen artikkelikokoelma *Swedish and Finnish Historiographies of the Swedish Realm, c. 1520–1809: Shared Past, Different Interpretations?* (toim. Miia Kuha & Petri Karonen) vertailee suomalaista ja ruotsalaista varhaismodernia aikaa käsittelevää historiankirjoitusta eri näkökulmista ([linkki teokseen](#)). Kirja keskittyy professionaaliin historiantutkimukseen, joten tarkastelu alkaa 1800-luvun puolimaista, jolloin modernin historiantutkimuksen on katsottu syntyneen, ja jatkuu lähelle nykypäivää.

Teoksen lähtökohtana on tarkastella kahden erillisen, nykyään itsenäisen valtion rajojen sisällä tehtyä historiankirjoitusta ja -tutkimusta aikakaudesta, jolloin nämä kaksi maata muodostivat yhden valtakunnan. Ainutlaatuinen tutkimusasetelma muodosti erinomaisen lähtökohdan maiden tutkimustraditioiden vertailulle. Kirjoittajat käyttivät pääasiallisena lähteenään historian tieteenalan sisällä tuotettuja julkaisuja artikkeleista väitöskirjoihin ja populaarihistorioihin. Teoksen luvuissa osoitetaan, miten suomalaisten ja ruotsalaisten historiantutkijoiden aihevalinnoissa, käytetyissä lähteissä ja metodeissa sekä tulkinnoissa on ollut eroavaisuuksia, vaikka tutkimuskohteena on ollut sama aikakausi ja sama valtakunta. Toisaalta yhtäläisyyksiäkin löytyi, eivätkä maiden historiantutkijat ole olleet tietämättömiä naapurissa tehdystä tutkimuksesta, vaan yhteistyön muotoja on kehitetty jo sadan vuoden ajan.

Pohjolan historiankirjoitus

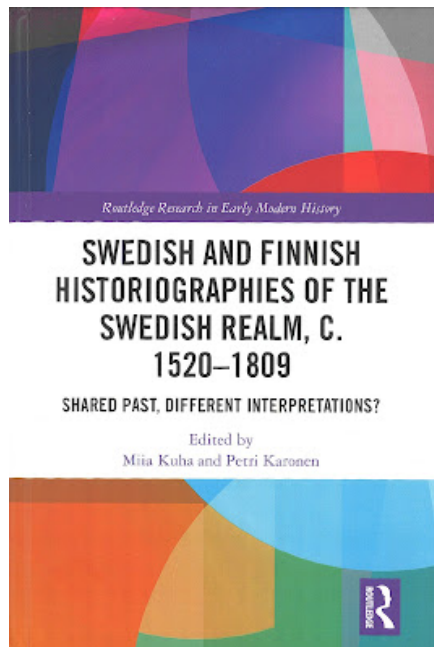
[Tarkastele profiilia](#)

BLOGIARKISTO

[tammikuuta 2024 \(1\)](#)[joulukuuta 2023 \(1\)](#)[marraskuuta 2023 \(1\)](#)[lokakuuta 2023 \(1\)](#)[syyskuuta 2023 \(1\)](#)[elokuuta 2023 \(1\)](#)[kesäkuuta 2023 \(1\)](#)[toukokuuta 2023 \(1\)](#)[huhtikuuta 2023 \(1\)](#)[maaliskuuta 2023 \(1\)](#)[helmikuuta 2023 \(1\)](#)[tammikuuta 2023 \(1\)](#)[joulukuuta 2022 \(1\)](#)[marraskuuta 2022 \(1\)](#)[lokakuuta 2022 \(1\)](#)[syyskuuta 2022 \(1\)](#)[elokuuta 2022 \(1\)](#)[kesäkuuta 2022 \(1\)](#)[toukokuuta 2022 \(1\)](#)[huhtikuuta 2022 \(1\)](#)[maaliskuuta 2022 \(1\)](#)[helmikuuta 2022 \(1\)](#)[tammikuuta 2022 \(1\)](#)[joulukuuta 2021 \(1\)](#)[marraskuuta 2021 \(1\)](#)[lokakuuta 2021 \(1\)](#)[syyskuuta 2021 \(1\)](#)[heinäkuuta 2021 \(1\)](#)[kesäkuuta 2021 \(1\)](#)

TUNNISTEET

[1500-luku](#)[1600-luku](#)[1700-luku](#)[1800-luku](#)[1900-luku](#)[1980-luku](#)[aateli](#)

Swedish and Finnish Historiographies -teoksessa vertaillaan ensimmäistä kertaa systemaattisesti kahden maan historiantutkimuksen kenttiä ja niiden varhaismoderniin aikaan kohdistunutta julkaisutoimintaa kokonaisuutena. Kirja koostuu neljästä osasta: 1) Tutkimuksen ja julkaisemisen lähtökohdat ja edellytykset, 2) Instituutit ja vuorovaikutus, 3) Ihmiset ja elinkeinot, ja 4) Historiakulttuuri ja historiatietoisuus. Näiden osioiden sisällä maiden historiallista julkaisutoimintaa vertaillaan teemoittain. Varhaismoderniin aikaan kohdistunutta historiankirjoitusta tarkastellaan esimerkiksi poliittisen historian, talous historian, kirkkohistorian ja kulttuurihistorian kontekstissa sekä spesifimpiin kysymyksiin kuten pirkkalaisiin ja vapaudenaikaan liittyen. Kirja koostuu johdannosta ja yhdestätoista tutkimusartikkelista, joiden kirjoittajat ovat (aakkosjärjestyksessä):

Daniel Andersson, väitöskirjatutkija, Uumajan yliopisto
 Kerstin Enflo, professori, Lundin yliopisto
 Jan-Peter Gustafsson, väitöskirjatutkija, Jyväskylän yliopisto
 Petteri Impola, väitöskirjatutkija, Jyväskylän yliopisto
 Anders Jarlert, emeritusprofessori, Lundin yliopisto
 Petri Karonen, professori, Jyväskylän yliopisto
 Miia Kuha, tutkijatohtori, Jyväskylän yliopisto
 Petteri Norring, tutkija, Helsingin yliopisto
 Jari Ojala, professori, rehtori, Jyväskylän yliopisto
 Antti Rähä, dosentti, Jyväskylän yliopisto
 Joonas Tammela, väitöskirjatutkija, Jyväskylän yliopisto
 Samu Sarviaho, tutkijatohtori, Oulun yliopisto
 Nils Erik Villstrand, emeritusprofessori, Åbo Akademi
 Lars Ericson Wolke, emeritusprofessori, Försvarshögskolan

Teoksen tutkimustulokset heijastavat sitä, miten historiaa kirjoitetaan aina nykypäivästä käsin, ja siksi maiden poliittinen historia on jättänyt jälkensä myös historiantutkimuksen tulkintoihin. Ruotsi on vanha kuningaskunta, jossa historiantutkijat olivat pitkään kiinnostuneita erityisesti maan ulkopoliittisesta toiminnasta ja diplomaattisista suhteista. Suomella puolestaan ei ennen itsenäistymistä ollut omaa valtiollista historiaa, joten tutkijat keskittyivät yhteiskunnan ja kulttuurin kehitykseen. Eroavaisuuksia selittävät myös maiden historiakulttuurien erot. Ruotsissa historiankirjoitus oli pitkään leimallisen akateemista ja noudatti pikkutarkkaa lähdekritiikkiä, kun taas Suomessa historiantutkijat tekivät laajempia synteesejä ja kirjoittivat myös suurelle yleisölle. Lähempänä nykypäivää eroavaisuudet ovat pienentyneet ja kansalliset tutkimustraditiot ovat yhä suuremmassa määrin integroituneet osaksi kansainvälistä tiedeyhteisöä ja sen tarjoamia teorioita.

Swedish and Finnish Historiographies -kirja esittelee uusia lähestymistapoja historiankirjoituksen historiaan, minkä lisäksi se toimii resurssina niin opiskelijoille kuin tutkijoille. Teos sisältää paitsi kokonaisvaltaisia syväluotauksia tutkimusalan kehitykseen ja keskeisiin tutkijoihin, myös laajan ja systemaattisen viiteapparaatin. Niin kirjan luvut kuin viitteiden silmäily osoittavat, että varhaismodernin ajan tutkimuksen laajalla kentällä on

aatelisto
 Ahvenkoski
 Aleksanteri I
 Alpo Silander
 Anders Josef Europaeus
 Anders Lizelius
 arkistolaitos
 baltiansaksalaiset
 Edvard Rodhe
 Eino Jutikkala
 Emanuel Linderholm
 Ernst Gustaf Palmén
 etnologia
 Eva Österberg
 Fredrika Dorotea
 Gabriel Rein
 Heikki Ylikangas
 Helsingin yliopisto
 henkilöhistoria
 Henrik Gabriel Porthan
 Henrik Klaunpoika Horn
 Herman Lundström
 Herman Råbergh
 Hilding Pleijel
 historia
 historiakulttuuri
 historiakuva
 historiallinen kriminologia
 historiankirjoituksen historia
 historiankirjoitus
 historiografia
 Hjalmar Holmquist
 Horn-suku
 isoviha
 Itä-Suomi
 Jaakko Gummerus
 Johan Bilmark
 Johan Jakob Nordström
 Johan Wilhelm Ronimus
 Juhana-herttua
 Juho Rudolf Koskimies
 Kaarlo Blomstedt
 kansanelämä
 kansatiede
 Karjala
 Karl Adolf Appelberg
 kirkkohistoria
 kolmisäätyoppi
 konservointi
 kruunu
 kulttuurihistoria
 kuolemanrangaistus
 Kustaa IV Adolf
 Kuurinmaa

tutkittu erilaisia aiheita sodasta rakkauteen ja kuninkaallisista sosiaalisten ryhmien ja monien vähemmistöjen kirjoon. Historiantutkimuksen aiheet ja kiinnostuksen kohteet muuttuvat yhdessä yhteiskunnan muutoksen kanssa, ja tutkimuksen aihevalikoima onkin laajentunut erityisesti 1900-luvun loppuvuosikymmenistä lähtien.

Swedish and Finnish Historiographies -teos osoittaa, että sekä Suomessa että Ruotsissa varhaismodernin aikakauden (n. 1500–1800) tutkimuksella on ollut ja on edelleen vankka asema historiantutkimuksen kentällä. 2000-luvulla varhaismodernia aikaa käsitteleviä väitöskirjoja on ilmestynyt yli kaksi kertaa enemmän kuin viime vuosisadan puolivälissä. Samalla varhaismodernia aikakautta käsittelevien väitöskirjojen osuus kaikista väitöskirjoista on kuitenkin pudonnut noin 40 prosentista vajaaseen viidennekseen. Luvut heijastavat Petri Karosen mukaan paitsi historiantutkimuksen suosiota kokonaisuutena, myös muutosta tutkimuksen prioriteeteissa. Toivoa sopii, ettei suomalainen varhaismoderni historiankirjoitus jää tulevien sukupolvien aikana naapurimaasta jälkeen ruotsin kielen kouluopetuksen heikentyneen aseman takia. Suomen historian tutkijat tarvitsevat jatkossakin ruotsin kielen taitoa varhaismodernin ajan lähteiden tulkintaan ja ymmärtämiseen.

Miia Kuha on tutkijatohtori ja kulttuurihistorian dosentti Jyväskylän yliopistossa. Kuha on toiminut tutkijana Koneen Säätiön rahoittamassa hankkeessa *Yhteinen menneisyys, erilaiset tulkinnat: Bibliometrinen ja kvalitatiivinen analyysi varhaismodernista Ruotsin valtakunnasta Ruotsin ja Suomen historiografiassa 1860–2020*. Tällä hetkellä Kuha työskentelee Suomen Akatemian rahoittamassa hankkeessaan, joka tutkii pappien vaimoja ja leskiä 1600-luvun jälkipuoliskon Ruotsin valtakunnassa.

Kirjallisuus

Kuha, Miia & Karonen, Petri (eds.), *Swedish and Finnish Historiographies of the Swedish Realm, c. 1520–1809: Shared Past, Different Interpretations?* Routledge 2024.

Karonen, Petri, “Research on early modern Sweden: resources, research areas, and prominent scholars, 1850-2020”, in Miia Kuha & Petri Karonen (eds.), 2024. *Swedish and Finnish Historiographies of the Swedish Realm, c. 1520–1809: Shared Past, Different Interpretations?* Routledge 2024, 13–35.

Pvm. 16.1.24

Tunnisteet: historiankirjoituksen historia, historiografia, Routledge, Ruotsi, Ruotsin valtakunta, Suomi, uuden ajan alku, varhaismoderni aika, vertailu

Etusivu

Vanhempi viesti

lehdistö
lehdistöhistoria
lesket
Lund
luonnonväriaineet
luterilainen yhtenäiskulttuuri
maanluovutus
maanomistus
maataloushistoria
maatilaperimys
mahtivaltio
Matti Ruuth
Matthias Akiander
mentaliiteettien historia
mentaliiteettihistoria
metodologia
mikrohistoria
muinaismuistohallinto
muinaistutkimus
muistitieto
museot
nationalismi
oikeushistoria
papiinlesket
papisto
perimyskäytänteet
Pohjoismaat
porvaristo
rajat
rauha
rauhansopimukset
rikoshistoria
Routledge
Ruotsi
Ruotsin valtakunta
sanomalehdet
sosiologia
sota
sotilasvaltio
Suomen historia
Suomen historiankirjoitus
Suomen suuriruhtinaskunta
Suomenkieliset Tieto-Sanommat
Suomi
suuri Pohjan sota
säätö
säätö-yhteiskunta
Taalainmaa
talonpoikainen vapaus
talonpojat
tilaperimys
toimijuus
torpat
Turku

Turun Akatemia

tutkimusetiikka

uuden ajan alku

Uudenkaupungin rauha

vaatetutkimus

vaatteet

valtionarkeologit

valtionrakennus

valtiosääntö

Vanha Suomi

varhaismoderni aika

Veli Verkko

Venäjä

verkatehdas

veronkanto

verotus

vertailu

Viipuri

Viro

vuorovaikutus

väitöskirja

väitöskirjat

väitösohjaaja

värit

värjärit

Åbo Akademi

Teema: Picture Window. Sisällön tarjoaa Blogger.